

Vastuutoimielin:	70	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kansalaisopiston rehtori ja apulaisrehtori	

Sitovuustaso:	245	Kansalaisopiston toiminta
----------------------	------------	----------------------------------

PALVELUAJATUS

Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopisto-opinnoissa korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön arvojen ja ihanteiden pohjalta. Koulutuksessa painottuvat kielet, taide- ja taitoaineet, tietotekniikka ja terveyttä ja hyvinvointia edistävät aineet. Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin koulutusta maahanmuuttajille. Lisäksi opisto järjestää lapsille ja nuorille musiikin opetusta sekä kuvataiteen, teatteri-ilmaisun, sanataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Kansalaisopisto voi järjestää myös koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Toiminta-alueena ovat Ylivieskan kaupunki sekä Alavieskan ja Sievin kunnat.

KANSALAIPOISTON ARVOT

Kansalaisopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat laatu, luotettavuus, asiakaslähtöisyys ja suvaitsevaisuus.

STRATEGIA JA STRATEGISET MENESTYSTEKIJÄT

Kansalaisopiston strategia on johdettu Ylivieska - Kasvun kaupunki ja sivistyskeskuksen strategioista. Kansalaisopiston toiminnan keskeisin tavoite on toiminta-alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen monipuolisen kurssitarjonnan avulla.

Strategiset menestystekijät:

1. Asiakkaiden tarpeista lähtevä laadukas ja monipuolinen opetus.
2. Kansalaisopisto tunnetaan aktiivisena ja yhteistyökykyisenä oppilaitoksena, jolla on laaja sidosryhmäverkosto.
3. Kansalaisopistolla on riittävät henkilöstö- ja talousresurssit ja asianmukaiset opetustilat toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen.
4. Kansalaisopistossa on hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö.
5. Kansalaisopiston toimii sopusoinnussa elinympäristönsä ja luonnon kanssa nyt ja tulevaisuudessa.

KATSAUS KORONAVUODEN 2020 TOIMINTAAN

Vuosi 2020 alkoi reippaasti heti tammikuussa toimiston muuttaessa Origosta Vierimaantieltä kaupungintalolle, samoin kevätlukukausi käynnistyi normaaliin tapaan vilkkaasti ja toiminta jatkui normaalisti, kunnes viikolla 12 maailman laajuisen Covid-19 pandemian takia opistotoiminta keskeytyi ja opetustilat suljettiin 18.3.-13.4.2020 väliselle ajalle ja lopulta sulku jatkui koko kevätlukukauden ajan. Koronapandemiasta aiheutuneet muutokset ja työmäärä olivat valtava, sillä niin opettajistolle kuin tuhansille kurssilaisille oikean ja asianmukaisen tiedon saamisessa poikkeuksellisessa tilanteessa riitti työsarkaa. Opettajakunta osoitti rivakkuutta, sillä varsin monta kurssia saatiin nopeasti muutettua etäopetuksiksi ja etäopetuksessa tarvittavat digitaidot ja luovuus opetuksen antamisessa sai kiitosta opiskelijoiltamme. Vaikka opiston työnäyttely Sievissä su 29.3.2020 jouduttiin pandemian takia perumaan, vuoden aikuisopiskelijoiksi valittiin sieviläiset Pirkko Sali, Liisa Salo ja Terhi Kangas. Merkittävä menetys alueen kulttuuritoiminnalle tuli teatteriryhmien, kuorojen ja orkesterien toiminnan, näytäntöjen ja esiintymisten miltei totaalista peruuntumisesta. Ainoastaan Teatteriryhmä Aamuvirkut ehti pitää näytännöt ennen maaliskuun sulkua samoin kuin YTY-teatterin historian ensimmäinen englanninkielinen näytelmä Nobody Famous sai ensi-illan Ylivieskassa ja seuraavaksi ryhmä kävikin esiintymismatkalla Irlannissa.

Toimitilojen ja ryhmäopetuksen keskeyttämisellä niin valtiovallan kuin alueen toimijoiden tavoitteena oli turvata alueen asukkaiden terveys ja estää vakavaa virustautia leviämistä. Opetuksen keskeyttämistä opiston päätoiminen henkilökunta yritti paikata, ja samalla pitää alueemme asukkaiden hyvinvointia yllä, tekemällä opiston Facebook-sivuille monipuolista virkistysmateriaalia (virtuaalitaideesityksiä maailman museoihin, linkkejä konsertteihin, viikoittaisia jumppatuokioita, askarteluohjeita jne.) ja toimintamalli sai hyvän vastaanoton. Kevään myötä henkilöstölle tuli tutuksi etäkoukset Teams-sovelluksen avulla samoin kuin koronaviruksen torjuntaan liittyvät tarkat hygieniaohjeet ja toimenpiteet.

Keväällä 2020 kansalaisopisto sai Opetushallitukselta (OPH) ylimääräisinä avustuksina 5 500 euroa opintosevelityyppistä avustusta kurssimaksujen alentamiseen tai korvaamiseen ja ns. koronakorvausta hakemuksessa esitetyn summan 30 143 euroa.

Kesän aikana rauhallisena pysyneen koronatilanteen takia opiston syyslukukausi käynnistyi vaikkakin epävarmoissa merkeissä ja sen takia opiston opinto-opasta tehtiin vain pieni painos, joka jaettiin 13 jakelupisteeseen. Ilmoittautumisen yhteydessä näkyi selvästi, että ikäihmiset ja riskiryhmäläiset olivat varovaisia ja moni vakio-opiskelijamme jätti ilmoittautumatta ja alueen koronatilanteesta tapahtuneen heikentymisen myötä tuli huomattava määrä kurssiperuutuksia. Syksyllä lähiopetus oli sallittua tiukoin turvatoimin ja opetustiloissa tuli huolehtia Terveystieteiden ja hyvinvointilaitoksen (THL) ja OPH:n ohjeiden mukaisista tehostetuista siivoustoimista, vuorojen kohtaamattomuudesta ja turvaväleistä koronan hygieniaohjeiden lisäksi. Turvaväli vaatimuksen takia kurssien ryhmäkokoja jouduttiin puolittamaan ja niin opettajille kuin kaikille opiskelijoillemme jaoimme opiston koronaturvaohjeet ja maskisuosituksen myötä maskien ja visiirin käyttö tuli osaksi opetustoimintaamme. Opiston syyslukukausi saatiin miltei pidettyä, kunnes alueen heikentyneen koronatilanteen takia kaikki lähiopetus ryhmissä lopetettiin 30.11.2020 ja sulku jatkui vuoden loppuun asti. Ryhmäopetussulun aikana opetusta voitiin antaa ainoastaan yksilö- tai etäopetuksena. Teatteritoiminnassa syyskauden näytännöt YTY-teatteri korvasi tekemällä taitavasti toteutetun kaksiosaisen Mestaritontun salaisuudet -kuunnelman ja videojoulukalenterin. Myös valtaosa kuorojen ja orkesterien joulukonserteista jäi toteutumatta, mutta muutamia toteutettiin virtuaalisesti.

Opisto oli mukana Meri-Pohjolan opistopiirin Digittää- ja Digikärpäsen puremat -hankkeissa ja näiden hankkeiden myötä käynnistettiin niin opiskelijoille kuin opettajille suunnattuja ja koronatilanteen vaatimia digivalmiuksia lisääviä koulutuksia. Hankkeiden järjestämien koulutusten myötä moni opet-

tajamme sai tietotaitoa etäopetuksen antamisesta ja monet opiskelijoistamme kehittivät digiosaamis- tansa. Olimme mukana opistopiirin Ketterä - ja Puolen Suomen Tekijät Parantamassa Suunnitelmallisesti Taideoosaamista -hankkeissa, joiden tavoitteena oli opiston opettajiston tietotaidon kartuttami- nen.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2020

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2020	Toteutuminen 2020
Paikallisten koulutus- ja sivistystarpeiden huomioon ottava ja kysyntää vastaava laadukas ja monipuolinen terveyttä ja hyvinvointia edistävä opetus.	485 kurssia. 10 290 opetustuntia 60 toimipaikkaa 3 410 netto-opiskelijaa 7 680 brutto-opiskelijaa	436 kurssia 8 093,67 opetustuntia 74 toimipaikkaa 2 558 netto-opiskelijaa 5 504 brutto-opiskelijaa 41 075 käyntikertaa

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2020	Toteutuminen 2020
Tehokas ja taloudellinen toiminta. Resurssit jaettu tarpeiden mukaisesti.	Talousarvion toteutuma	Vuoden 2020 keskeneräinen tilanne 17.2.2021: Menot 82,8 % Tulot 86,6 % Netto 81,3 %

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2020	Toteutuminen 2020
Toimintaan liittyvät avainprosessit (opintosuunnitelman laadinta, tiedottaminen ja markkinointi, ilmoittautuminen, opetus-prosessit ja arviointi) tunnistettu, suunniteltu, käytönotettu ja arviointien pohjalta parannettu.	Päätoimisen henkilökunnan osallistuttaminen ja perehdyttäminen avainprosessien merkitykseen.	Henkilökuntaa on perehdytetty ja avainprosessit ovat hallussa. Maaliskuussa alkanut Covid-19 pandemia vaikeutti monin tavoin opistotoimintaa miltei koko vuoden ajan. Osa opetuksesta keskeytyi mm. etäopetuksessa tarvittavien välineiden tai laitteiden puuttuessa. Digitalisoinnissa niin opettajilla kuin opiskelijoilla ilmeni isoja puutteita. Ongelmalliseksi muodostui koronatilannemuutoksista hitaasti saatu ja osin puutteellinen tieto, joka vaikeutti niin opiskelijoille ja opettajille jatkotiedottamista ja loi asiakaskuntaamme epätoivoisuutta opiston toimintatavoista.
Arviointi- ja laatu työ osana kehittämisen- ja johtamistyötä	Arviointi- ja palautejärjestelmää hyödynnetään soveltuvin osin.	Palautteet käsitellään viikoittain henkilöstöpalaverissa ja mikäli asia on toimivallassamme, se on korjattu välittömästi.

		Kurssiarviointikaavakkeita palautui yhteensä 971 kpl ja kurssin keskiarvo oli 4,62 (asteikolla 1-5).
--	--	--

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2020	Toteutuminen 2020
Ylivieskan seudun kansalaisopistossa on osaava ja ammattitaitoinen osaamistaan kehittävä tyytyväinen, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilökunta.	Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutuksiin. Hyvä tyytyväisyys ja työhyvinvointisuunnitelman seuranta. Sairauspoissaolojen seuranta	Koulutuspäiviä 24 Päätoimisen henkilöstön ja tuntiopettajien koulutuksista valtaosa on ollut maksuttomia yhteistyöhankkeidemme rahoituksella järjestettyjä. Koronatilanne ja kaupungin lomautukset ovat kuormittaneet henkilökuntaa huomattavasti; osalla henkilöstöä valtava työkuorma ja osalla tuntiopettajista työt loppuivat täysin. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti.
Avoin vuorovaikutus on arkipäivää.	Päätoimiselle henkilöstölle kehityskeskustelut. Henkilöstöinfo viikoittain.	Kehityskeskustelut pidetty. Henkilöstöinfo viikoittain toimikauden aikana.
Turvallinen ja terveellinen työympäristö	Käytössä olevat tilat ovat kunnossa, käytettävät välineet ja laitteet asianmukaiset.	Koronatilanteen myötä etäopetuksessa tarvittavat välineet ja laitteet puuttuvat milteipä täysin. Osalla kouluista pianot epäviireissä ja osin jopa rikkiäisiä.

TUNNUSLUVUT

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Opetustunnit	10 320	9672,74	10 290	8093,67
Opiskelijamäärä	3 593	3 379	3 410	2 558
Toimipaikkojen määrä	70	72	60	74
Kustannukset €/t	85,06	92,13	95,71	97,89
Kustannukset €/opiskelija	244,30	263,74	288,82	309,73
Tuloilla katettu %	28,72	24,76	29,07	29,58
Opintomaksuilla katettu, %	19,00	15,64	20,60	15,05
Henkilöstö (sivutoimisia tuntiopettajia n. 170 / v)	6	5	7,5	5,5